УЧИЛИШНИОТ СПОРТ КАКО СТРАТЕШКИ СЕГМЕНТ ВО РАЗВОЈОТ НА СПОРТОТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Драган Ѓурчевски

Агенција за млади и спорт на Република Македонија

Имајќи го предвид стратешкото значење на училишниот спорт за развој на целокупниот спорт, неговиот допринос за антрополошкиот развој на младата генерација и неговата позитивна улога во борбата против пороците, неопходно е да се посвети поголемо внимание за перспективите на училишниот спорт во Република Македонија. Основните предуслови за успешно функционирање на училишниот спорт се стручниот кадар, спортските објекти во училиштата, интересот на учениците за спортување и се разбира организирањето на воннаставните активности. Организирањето на училишниот спорт започнува со стручните активи на наставниците по физичко и здравствено воспитание во основните, односно со професорите по спорт и спортски активности во средните училишта, кои во суштина претставуваат училишни спортски друштва односно клубови. Потоа, училишните спортски клубови заради вклучување во системот на натпревари надвор од училиштето се здружени во општински организации за училишен спорт, кои се членки во Федерацијата на училишен спорт на Македонија.

Ваквиот начин на организирање го овозможува класичниот систем на натпревари почнувајќи со меѓуодделенските, преку општинските, зонските, меѓузонските и завршувајќи со државните првенства и училишните олимписки игри, кои во непарните години се одржуваат за основните училишта, наречени Мали олимписки игри, а во парните години за средните училишта, наречени Гимназијади. На крај од вертикалното организирање на секои две години овозможено е учество на светски првенства, а на четири година на светските гимназијади.Овој класичен систем на натпревари подразбира примарно квалитет каде до израз доаѓаат најталентираните ученици кои во најголем број се вклучуваат во клубскиот спорт. Со самата масовност во овие натпреварувања, подоцна од овие натпреварувања односно од Малите Олимписки Игри и Гимназијади излегуваат идните репрезентативци.

За помасовно ангажирање на учениците во спортските активности во рамките на училиштето и општината, потребно е проширување на постоечкиот организациски модел во согласност со актуелниот процес на децентрализација, кој е поволен за зајакнување и проширување на општинскиот училишен спорт. Имено, покрај квалитетниот училишен спорт, кој традиционално скоро пола век успешно функционира, се отвара перспектива за масовниот училишен спорт организиран од училишните спортски клубови и општинските организации за училишен спорт.

Масовниот училишен спорт перспективно може да се развива во два сегменти. Првиот е отварање спортски школи, а вториот е забавниот училишен спорт. Спортските школи се наменети за учениците кои се заинтересирани за одредена спортска дисциплина и подразбира нивно вклучување во училишниот и општинскиот систем на натпревари во пет категории посебно за двата пола. Првата категорија е за учениците од трето и четврто одделение, втората за петто и шесто, третата за седмо и осмо одделение во основните училишта , а четвратата за прва и втора и петтата категорија за трета и четврта година во средните училишта. Спортските школи во училиштата поткрепени со овој систем на натпревари претставуваат вистински темел за квалитетниот училишен спорт, каде понатака најдобрите ученици во дадениот спорт ги бранат боите на своето училиште во класичниот систем на натпревари до највисоко ниво.

Перспективата на подсистемот спортски школи организиран од училишните спортски клубови е голема, што се потврдува со позитивните искуства во повеќе училишта и општини каде директорите и градоначалниците го поддржуваат овој концепт. Имајќи ги предвид сите предуслови за организирање на спортски школи, без поголеми потешкотии може да се активираат околу двеста стручни лица и десетина илјади ученици.

Вториот сегмент во масовниот училишен спорт наречен забавен училишен спорт се однесува за учениците од прво до четврто одделение од основното образование. Овој забавен концепт подразбира активности со сите ученици во одделението каде играта има доминантно место во програмата проткаена со основна спортска техника од разни дисциплини. Имајќи ги предвид досегашните искуства во оваа сфера, постојните просторни услови со кадровскиот потенцијал во училиштата, како и големиот интерес на учениците за спортување,